

L'escàndol Cartagena

El conseller d'Obres Públiques valencià, Luis Fernando Cartagena, va amagar 165 milions a Hisenda, segons els informes pericials als quals ha accedit EL TEMPS. El magistrat estudia si l'origen dels diners són les il·legalitats urbanístiques a Oriola quan Cartagena n'era l'alcalde.

RAFA GIL

El cel d'Alacant apareix nuvolat l'1 de juliol del 1988. La temperatura ambiental supera els vint graus quan l'alcalde d'Oriola pel Partit Popular (PP), Luis Fernando Cartagena, entra al baix del número 1 de la plaça dels Estels. Es tracta de la sucursal 0109 del Banc de Santander, l'oficina principal de la zona. Cartagena, aleshores també diputat del PP al Congrés, es dirigeix a la persona que tecleja al terminal informàtic 528. Molt probablement porta en efectiu 45.577.400 pessetes, que converteix en un xec bancari pel mateix import. El terminal 528 de l'oficina deixa constància d'aquesta operació en la gravació en la cinta magnètica d'un missatge que porta el número 01. Al missatge, l'acompanya una indicació segons la qual el xec es comptabilitza per a la sucursal d'Oriola del mateix banc.

Tres dies després la inestabilitat meteorològica continua present a causa de les baixes pressions provocades per una borrasca d'estiu. El terminal 528 del Banc de Santander de la plaça de Los Luceros continua treballant. Aquest matí del 4 de juliol del 1988 es grava un missatge amb el número 06 relatiu al pagament d'un xec per valor de 45.577.400 pessetes, el mateix ordenat per Cartagena tres dies abans. Aquest matí, des del mateix terminal, es contracta una anomenada cessió de crèdit de nul·la propietat (CNP), un producte financer inventat pel Banc de Santander per a obtenir diners de clients als qui garanteix opacitat davant d'Hisenda. Els posseïdors de diners negres cregueren trobar en aquestes cessions la solució per a obtenir rendibilitat a

La Conselleria d'Obres Públiques va dictaminar que existien 2.000 vivendes il·legals quan Cartagena presidia l'Ajuntament d'Oriola. Esquerra Unida va elevar la xifra a 20.000 habitatges.

uns capitals que no havien declarat mai al fisc. La CNP es contracta exactament pel mateix valor: 45.577.400 pessetes. Aquesta cessió porta el número 11.327 i deixa un rastre informàtic en un missatge SJ5. La conclusió és més que evident: l'alcalde d'Oriola intenta vorejar Hisenda aprofitant una innovadora estratègia inventada pel Santander. Uns mesos després, els tècnics d'Hisenda acabaran descobrint la jugada. I fa només uns dies, el jutge valencià que investiga el cas es va desplaçar a Oriola per confirmar totes aquestes operacions bancàries.

Un malson anomenat SJ5 i QA. La informatització del negoci bancari ha provocat que les operacions financeres de totes les sucursals queden gravades en unes cintes de teleprocés. Mitjançant determinats programes informàtics es pot seguir el rastre dels diners al llarg del temps i a través d'oficines bancàries diverses. La gravació de missatges informàtics anomenats SJ5, juntament amb uns altres dits QA, han permès als perits de l'Audiència Nacional de reconstruir nombroses operacions financeres de l'actual conseller d'Obres Públiques valencià, Luis Fernando Cartagena. Els actuals maldecaps del conseller provenen concretament de nou missatges SJ5 i de sis missatges QA. Aquests missatges són gravacions en la cinta del teleprocés de pagaments i contractacions ordenades pel conseller. D'acord amb aquestes dades, Cartagena és el veritable propietari de diverses cessions de crèdit de nul·la propietat, així com també d'uns anomenats actius financers mixts, per un valor total de 164.960.118 pessetes. El conseller del PP, a qui el president valencià, Eduardo Zaplana, manté en el càrrec malgrat les proves judicials que l'impliquen, encara no ha regularitzat el seu deute amb la Hisenda pública. El Tribunal Superior de Justícia valencià decidirà en els propers dies si obre juí oral a l'ex-alcalde d'Oriola.

L'única esperança del conseller es diu Francisco Serrano Ibarra.

Cartagena, home fort del PP a Alacant a final dels 80, va facilitar que Zaplana fos elegit president provincial del partit.

Aquest empresari òptic d'Alacant declara davant qui el vulga escoltar que les CNP són seues i no de Cartagena. L'empresari, a més, nega qualsevol relació amb l'ex-alcalde d'Oriola. Només els darrers dies s'ha publicat que ambdós varen compartir el mateix assessor fiscal durant algun temps.

Serrano treballa habitualment amb el Banc d'Alacant, en concret amb la sucursal del carrer de Rafael Altamira número 7. Només quan Hisenda va començar a sospitar del Banc de Santander pels estranys productes financers que havia inventat per captar diners negres, Serrano va obrir un compte a la sucursal del Santander d'Oriola. Aquest curiós in-

terès d'un empresari d'Alacant per disposar d'un compte corrent a Oriola, i en un banc amb el qual no treballa habitualment, es va manifestar uns mesos abans que l'escàndol arribara a la premsa. Els titulars periodístics de finals de l'any 1993 ressonen fermes: "Hisenda descobreix que 807 persones amagaren al fisc 53.871 milions de pessetes". El jutge valencià José Flors, un magistrat de gran prestigi, instrueix ara una causa amb una única finalitat: conèixer si una d'aquestes 807 persones forma part del govern Zaplana.

El paper del testaferró. Els perits de l'Audiència Nacional no tenen cap dubte sobre el veritable paper de Francisco Serrano en aquesta història: es tracta d'un simple testaferró. El Banc de Santander va enviar al jutge Miguel Moreiras una llista de titulars de les cessions de crèdit de nul·la propietat descobertes per Hisenda. En el cas de Serrano, s'indicava que aquestes cessions tenien com a antecedents uns anomenats pagarés de propi finançament (PPF), un altre producte inventat pel Santander a principi de la dècada dels vuitanta. Els experts han desmuntat aquesta versió. Les quantitats reembossades pel San-

La contundència dels informes pericials redueix considerablement les esperances de Luis Fernando Cartagena. Salvacions processals al marge, d'aquestes diligències es desprèn una responsabilitat política evident.

Francisco Serrano Ibarra, empresari òptic d'Alacant, declara que les cessions de nul·la propietat objecte d'investigació són seues i no de Cartagena. Els informes pericials en mans del jutge consideren Serrano un testaferró del conseller.

tander a Francisco Serrano pels PPF no coincideixen amb els imports de les cessions de crèdit de nul·la propietat. Tampoc les dates coincideixen sempre.

Cartagena ha trobat al si del seu partit els pitjors enemics. Un alt càrrec del PP ho ha resumit així en privat: "El problema no és si pagava o no a Hisenda, el problema és d'on provenen aquests diners". La mateixa pregunta es va fer en 1993 José Manuel Dolón, regidor d'Esquerra Unida a Torrevella, un municipi veí d'Oriola a la mateixa comarca del Baix Segura. Dolón, però, no es va limitar a preguntar. El regidor va remetre a Moreiras una amplíssima documentació sobre irregularitats urbanístiques al municipi d'Oriola quan Luis Fernando Cartagena era l'alcalde. En la carta animava el jutge a investigar la possible connexió entre els diners amagats a Hisenda i aquestes il·legalitats urbanístiques. Encara més enllà va arribar Antonio Garví, cap de Disciplina Urbanística de l'Ajuntament d'Oriola, qui el 1993 va presentar una querella contra Luis Fernando Cartagena i contra José Manuel Medina, tinent d'alcalde i regidor d'Urbanisme. Segons la querella, Cartagena i Medina paralitzaven el cobrament de les

Les cessions de nul·la propietat són del període en què el Consell denuncia les greus irregularitats urbanístiques del consistori oriolà.

multes per infraccions urbanístiques amb la intenció que prescrivien. La querella va peregrinar per diversos jutjats i no fou investigada mai. L'última pista sobre la possible procedència dels diners invertits per Cartagena en cessions de crèdit de nul·la propietat l'han donada recentment Honorio Fernández i Gerard Perret, representants de l'Associació Europea de Consumidors i Usuaris. Aquest dos representants d'una organització dedicada a defensar persones estafades per promotors immobiliaris han manifestat: "Aquests fets [els relatius a la procedència dels diners de Cartagena] poden emmarcar-se en una

forma encoberta de pagament als partits polítics a canvi de favors". Cartagena ha eixit al pas d'aquesta darrera acusació: "Volen manipular el Tribunal Superior de Justícia per a fer política".

L'urbanisme més boig. La boja política urbanística de Cartagena està descrita en un informe de la mateixa Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme de l'any 1994, quan els socialistes dirigien la Generalitat. Les Corts valencianes aprovaren la resolució 226/3 per la qual instaven el Consell a investigar els escàndols urbanístics de la capital del Baix Segura. La Conselleria va dictaminar l'existència de 2.000 habitatges il·legals a Oriola. Esquerra Unida, el grup impulsor de la investigació, elevava a 20.000 els habitatges il·legals. Els escàndols urbanístics eren tan sonats que es construïa fins i tot en zones protegides per la Llei de Costes. Aquest fou el cas de tres blocs d'apartaments d'una urbanització anomenada Milpalmeras, i que Obres Públiques va enderrocar sense contemplacions. L'informe oficial de la Conselleria sobre els escàndols d'Oriola es refereix al període 1987/1993, precisament el moment en què es contractaren les cessions de crèdit de nul·la propietat que ara investiguen els tribunals.

Malgrat l'existència de l'informe d'Obres Públiques, l'any 1995 Luis Fernando Cartagena fou nomenat per Eduardo Zaplana responsable de la mateixa conselleria que va constatar oficialment les il·legalitats per ell comeses a Oriola. A més a més, el regidor d'Urbanisme de l'època boja, José Manuel Medina, ocupa ara l'alcaldia d'Oriola. Medina era el segon denunciat en la querella del responsable de Disciplina Urbanística d'aquest ajuntament de l'extrem sud del País Valencià. El disbarat es va completar quan Claudio Solano fou designat per Cartagena primer director general de Transports del govern Zaplana. Solano havia començat com a regidor del Centre Democràtic i Social (CDS) a Oriola. Des d'aquell

càrrec havia impulsat un informe en què denunciava que Cartagena donava "licència verbal" als constructors quan el Pla General d'Ordenació Urbana estava paralitzat pels responsables autonòmics d'Urbanisme. Solano revelava que Cartagena paralitzava durant mesos les successives notificacions de la Conselleria d'Obres Públiques i afavoria l'activitat incontrolada dels constructors. Un altre organisme oficial avalava la denúncia del regidor centrista: el 1991, la Sindicatura de Comptes de la Generalitat va calcular en 305 milions de pessetes la quantitat pendent de cobrament a l'Ajuntament d'Oriola en concepte de sancions urbanístiques. El molest regidor del CDS va acabar fixant pel Partit Popular a l'Ajuntament d'Oriola. D'allí va passar a la Direcció General de Transports. I d'aquest darrer càrrec va resultar fulminantment destituït enmig del procés d'adjudicació de les obres del metro de València. És l'únic alt càrrec autonòmic destituït fins ara a qui el Consell no ha agraït els serveis prestats. Un mur de silenci envolta la seua eixida del govern Zaplana.

Moreiras fa declaracions. Per explicar el nomenament de Cartagena com a conseller d'Obres Públiques cal recordar unes declaracions periodístiques del jutge Miguel Moreiras.

Aquest magistrat va arribar a declarar que l'alcalde d'Oriola era innocent. Tanmateix, en les diligències no va donar mai per tancada la investigació sobre l'actual conseller. Cartagena i Zaplana s'aferraren a les paraules de Moreiras per justificar el nomenament del primer com a conseller. Les indiscrecions i irregularitats de Moreiras acabaren obligant aquest magistrat a abandonar el Jutjat Central número 3 de l'Audiència Nacional. Una nova jutgessa, Teresa Palacios, va reprendre les investigacions d'aquest important frau a Hisenda. Palacios va remetre les diligències relatives a Cartagena al Tribunal Superior de Justícia valencià, tràmit a què obligava la condició

ARXIU / EFE

d'aforat del conseller d'obres públiques.

Luis Fernando Cartagena va nàixer a Madrid fa 45 anys. Estudià medicina a Múrcia i arribà a tre-

ballar com a cirurgià de la Seguretat Social en l'especialitat d'urologia. La seua vida professional privada fou molt curta, ja que ben prompte es va professionalitzar en la política. La seua fortuna no pot provenir, per tant, de l'activitat professional. Abans dels trenta anys ja era l'alcalde d'Oriola per Aliança Popular gràcies a una moció de censura. Pertany a una família molt conservadora (amb avantpassats que foren alcaldes franquistes). El patrimoni familiar tampoc no pot explicar per si mateix la possessió de vora 165 milions de pessetes en efectiu per a invertir en productes financers. Per aquesta raó, l'estratègia defensiva dels advocats de Cartagena ha consistit a buscar un testaferró i, a més a més, a intentar explicar una suposada connexió entre uns antics títols bancaris d'aquest testaferró i les cessions de crèdit de nul·la propietat. Així,

Claudio Solano, primer director general de Transports del Govern Zaplana. Antic regidor del CDS a Oriola, càrrec des del qual denuncià les irregularitats urbanístiques de Cartagena, va acabar fixant pel PP a l'ajuntament de la població fins que va arribar a la direcció general. És l'únic alt càrrec de la Generalitat que ha estat destituït fins ara a qui el Consell no ha agraït els serveis prestats.

GEGANTS I BÈSTIES

A VALÒNIA I CATALUNYA

EXPOSICIO
DEL 6 AL 29 DE MARÇ DE 1998

DIJOUS 5 DE MARÇ, A LES 18 H DE LA TARDA
Inauguració
Ball de gegants

DISSABTE 7 DE MARÇ, A LES 7 DEL VESPRE
Bestiàrium
Les bèsties de la festa

DISSABTE 14 DE MARÇ, A LES 7 DEL VESPRE
La revolta dels menuts
La festa dels nans i dels capgrossos

LES NITS DE GOLIAT A LA PLAÇA DEL REI

PLAÇA DEL REI - BARCELONA
SALG DEL TINELL
DEL MUSEU D'HISTORIA DE LA CIUTAT

DISSABTE 21 DE MARÇ, A LES 7 DEL VESPRE
El cercle de Goliat
Els gegants fan la seva festa

DISSABTE 28 DE MARÇ, A LES 7 DEL VESPRE
Terrazel
de Sant Llorenç d'Hortons
Terrazel és un espectacle que significa un cant a la defensa de la natura

OP SANTIBEN
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

EL CERCLE DE GOLIAT

EL CERCLE DE GOLIAT

Horari: de dimarts a dissabte, 10-14 i 16-20 h; diumenges i festius, 10-14 h. Informació: tel 93-467 80 00

RAFA GIL

Sucursal del Banc de Santander a Oriola. Francisco Serrano, només començar Hisenda a sospitar dels productes financers llançats per aquest banc, va obrir un compte en aquesta oficina, amb la qual no treballava habitualment.

els jutges tampoc investigarien l'origen dels diners.

La incapacitat d'Eduardo Zaplana per a destituir el seu conseller s'explica si recordem que Luis Fernando Cartagena, l'home fort del PP a Alacant a finals dels anys vuitanta, va deixar lliure el camí a l'actual president autonòmic en el congrés del partit que va portar Zaplana a la presidència provincial de l'organització. Poc després, Zaplana es veuria implicat en l'anomenat cas Naseiro, que molt indirectament també va esguitar Cartagena. Malgrat l'erosió de la imatge de Zaplana per aquest escàndol sobre el finançament il·legal del PP, acabà consolidant-se com a líder absolut del PP valencià. I sempre ha portat de la mà l'home que el va ajudar a re-

muntar el vol. La relació entre Zaplana i Cartagena és tan estreta que la dona del segon, Ana Encabo, dirigeix l'Oficina Pressupostària de Presidència de la Generalitat, un càrrec de màxima confiança.

On són els diners. Una de les grans incògnites d'aquest afer consisteix a conèixer on es troben actualment el vora 165 milions de pessetes atribuïts a Luis Fernando Cartagena. Quan els tribunals de justícia van començar a investigar l'escàndol, el Banc de Santander hagué de remetre una llista de titulars de les anomenades cessions de crèdit de nul·la propietat. En aquella primera llista figurava el nom de Francisco Serrano Ibarra

La dona de Cartagena, Ana Encabo, dirigeix l'Oficina Pressupostària de Presidència, lloc de màxima confiança de Zaplana.

com a titular de cessions per valor de vora 165 milions de pessetes. L'anàlisi pericial del cas va descobrir, no obstant això, que el veritable propietari s'anomenava Luis Fernando Cartagena Travesedo, amb DNI 74.161.625. La base de dades del Ministeri d'Economia i Hisenda només té registrada una persona amb aquest nom i cognoms. Per aquests diners, ni Serrano ni Cartagena mai no havien declarat a Hisenda. Aquesta absència de consciència tributària va provocar una carrera a corre-cuita per regularitzar la situació. Serrano i la seua esposa van iniciar una llarga tramitació per tal de presentar declaracions complementàries de l'Impost de la Renda de les Persones Físiques (IRPF) i de l'Impost sobre el Patrimoni.

Per arrodonir l'estratègia, l'empresari òptic va obrir, per primera vegada en sa vida, un compte en la sucursal d'Oriola del Banc de Santander. El compte de Serrano Ibarra porta el número 42038. S'obrí el 3 de març del 1990 i es va tancar l'11 de gener del 1991. L'explicació és clara: l'origen dels diners de les cessions de crèdit és a Oriola, en aquesta sucursal del Banc de Santander, i no a Alacant, en la sucursal del Banc d'Alacant amb què treballa habitualment Serrano.

Sobre el parador actual dels diners, els informes pericials en mans del jutge s'expressen amb contundència: "Si resultara que aquests capitals, a través dels moviments bancaris estudiats, segueixen avui, en tot o en part, a nom del senyor Serrano, i sobre la base de considerar aquest, d'acord amb les proves existents, com a testaferró del senyor Cartagena, s'han de plantejar dues hipòtesis: 1. Serrano ha retingut per a ell i fets seus els capitals reembossats quan van vèncer els actius financers mixts, i hi hauria tornat a Cartagena altres capitals d'igual quantitat. 2. El senyor Serrano manté al seu nom els capitals de les operacions contractades realment pel senyor Cartagena, fet que representa una prolongació en el temps de la intervenció com a testaferró del senyor Cartagena". En qualsevol cas, d'acord amb l'opinió dels experts, és evident que el cost de la regularització tributària practicada per l'empresari òptic ha estat ja, o serà en el futur, deduït dels capitals reembossats.

La contundència dels informes pericials redueix considerablement les esperances del conseller popular. Si de cas, pot confiar en la prescripció dels delictes o en el fet que Serrano Ibarra ja ha pagat a Hisenda per aquests diners. Salvacions processals al marge, de les diligències judicials, se'n desprèn una responsabilitat política evident de Luis Fernando Cartagena. Només Eduardo Zaplana sap què li impedeix destituir el seu conseller.

Francesc Bayarri